

สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Competency of a Student-Centered Teaching-Learning Strategy in HATYAI University' Lecturers

อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์^{1*} และ นธี เหมมันต์²

Aphinant Sirirattanjitt^{1*} and Natee Hemmant²

¹ อาจารย์, สาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา

¹ Lecturer, Department of General Education, Education and Liberal Arts Faculty, Hatyai University, Songkla Province

² อาจารย์, สาขาวิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา

² Lecturer, Department of accounting, Hatyai Business School, Hatyai University, Songkla Province

*Corresponding author, E-mail: P_piakky@hotmail.com, natee_h@hu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่องสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่าง เป็นคณาจารย์จำนวน 127 คน จากประชากรจำนวน 188 คน ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2557 ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์สถิติพื้นฐานด้านค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษา พบว่า สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านทั้ง 6 ด้าน พบว่า จำนวน 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านการประเมินผลการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ ด้านความสามารถในการจัดประสบการณ์เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน และ ด้านการนำผลประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: สมรรถนะ, การจัดการเรียนการสอน, ผู้เรียนเป็นสำคัญ

Abstract

This paper is a part of a research major entitles “Competency of a Student-Centered Teaching-Learning Strategy in HATYAI University Lecturers” was aimed to study the Capacity of a Student-Centered Teaching-Learning Strategy in HATYAI University Lecturers. The sample group was 127 lecturers in the academic year of 2014 and recruited by using cluster random sampling technique. The data were collected using questionnaire which had the reliability in .92

The research results revealed that competency of a student-centered teaching-learning strategy in HATYAI University Lecturers was high level and in factors found; Student Analysis, Evaluation, Competency in teaching-learning, technology for learning, development for teaching-learning were high level but media and learning process of research was moderate level.

Keywords: Competency, Teaching-Learning, Student-Centered Strategy

บทนำ

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในชีวิต ซึ่งคุณภาพมิติต่าง ๆ จะเกิดขึ้นเพราะอาศัยกระบวนการบ่มเพาะ ชัดเจนและเสริมสร้างผู้เรียนให้มีความพร้อมในชีวิต ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ อันเป็นไปตามเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ยึดหลักให้ความสำคัญต่อผู้เรียน โดยผู้สอนมีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่ดีเยี่ยม

ธรรมชาติของการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาให้ได้มีประสิทธิภาพนั้น อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของการจัดการศึกษา หรือการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนในระดับอื่น โดยประเด็นสำคัญที่อาจารย์ผู้สอนต้องเข้าใจเป็นเบื้องต้นได้แก่ จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา ธรรมชาติของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา และหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเข้าไปสู่การจัดการเรียนการสอนในระดับนี้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เรณูมาศ มาอุ่น, 2559: 2) นั้นหมายความว่า ผู้สอนจะต้องมีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน หากสถาบันใดส่งเสริมให้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณภาพ ก็จะสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการ ซึ่งแนวโน้มการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนมีผลต่อผู้เรียนด้วย โดยผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) เรื่องผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษาไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า ระบุว่า สถาบันอุดมศึกษาแสวงหาเอกลักษณ์ด้านคุณภาพและความแตกต่าง เพราะผู้เรียนมีความต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และผู้เรียนมีโอกาเลือกสถาบันอุดมศึกษาได้มากขึ้น ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องค้นหาเอกลักษณ์เฉพาะที่ถนัด ทำได้ดี มีความเชี่ยวชาญ และมีประสิทธิภาพที่สุด เพื่อทุ่มทรัพยากรในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวิจัย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550)

การพัฒนาคุณภาพอาจารย์ ให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน จึงถือเป็นวาระสำคัญที่มีต่อบุคคลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะผู้สอน คือ กลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามแนวทางการจัดการศึกษาของชาติ ซึ่งจะต้องนำมาสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะระดับปริญญาตรีในชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้สอนจะมีการตั้งเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มากกว่าการให้ผู้เรียนฟังการบรรยายตลอดบทเรียน แต่เวลาส่วนใหญ่จะเน้นให้ผู้เรียน ทำกิจกรรมที่มีความหมายเช่นอภิปราย ศึกษาข้อมูลจากตำรา ห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต ระดมความคิด สร้างโครงงาน ผลิตผลงาน แสดงบทบาทสมมติ การแก้ปัญหา การวิจัย เป็นต้น โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม มากกว่าการเรียนแบบรับฟังหรือรับรู้จากสิ่งที่ผู้สอนพูดอยู่คนเดียวเป็นเวลานาน (ดิเรก วรรณเศียร, 2559: 1)

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษา ผู้สอนควรคำนึงถึงประสิทธิภาพของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551: 27)

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีปรัชญาการศึกษาว่า รู้คิด รู้ธรรม รู้สำเร็จ ได้กำหนดมีนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพคณาจารย์และคุณภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ด้วยพันธกิจด้านการศึกษาของสถาบันที่ดำเนินมารวม 20 ปีแล้ว แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเป็นทางการ ผู้วิจัย มีความสนใจทำการศึกษาวิจัย ในเรื่องดังกล่าวเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบัน และเพื่อก่อให้เกิดคุณค่าต่อการจัดการศึกษาตามเป้าหมายของชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทความวิจัยนี้ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่องสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

หลักการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปสาระสำคัญไว้ดังต่อไปนี้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2544: 6, 23)

มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 22 กล่าวว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และให้ถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และกระบวนกรจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตน ตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 11) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุดทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลแวดล้อม การฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานที่สำคัญ การสรุปความรู้ด้วยตนเองและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

ทีศนา แคมมณี (2542: 12) ได้เสนอหลักการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า การจัดการเรียนการสอน ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง
2. ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดและประสบการณ์แก่กันและกันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. ช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วม ในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ “กระบวนการ” “ควบคู่กับผลงาน”
5. ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2551: 27) ได้ระบุแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7 ประเด็น ดังนี้

1. ครูอาจารย์มีความรู้ความเข้าใจรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา และหลักสูตรการศึกษา อุดมศึกษา
2. ครูอาจารย์มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล
3. ครูอาจารย์มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการลดการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้มีการปฏิบัติจริงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน
4. ครูอาจารย์มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน
5. ครูอาจารย์มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

6. ครูอาจารย์มีการนำผลประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

7. ครูอาจารย์มีการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน
- แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ**

คำในภาษาไทย ใช้แทนคำว่า Competency เช่น สมรรถนะ ความสามารถ หรือสมรรถภาพ สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ใช้คำว่า สมรรถนะ ที่แปลว่าความสามารถ ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 และยึดค่านิยามความหมายของสมรรถนะตามแนวคิดของ McClelland (1999) ว่าสมรรถนะ หมายถึง บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ โดยนัยหมายถึงความสามารถนั่นเอง

องค์ประกอบของสมรรถนะ

สมรรถนะบุคคลตามแนวคิดของ McClelland (1999) เกิดจากองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ทักษะ หมายถึง สิ่งที่คุณคนกระทำได้ดี และฝึกปฏิบัติจนชำนาญ อาทิ ทักษะการอ่าน
2. ความรู้ หมายถึง ความรู้เฉพาะด้านของคุณคน อาทิ ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านการบริหารการศึกษา
3. ทศนคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง อาทิ คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะเชื่อว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้
4. บุคลิกประจำตัวบุคคล เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลผู้นั้น อาทิ เป็นคนที่น่าเชื่อถือ ไว้วางใจได้ มีคุณลักษณะเป็นผู้นำ
5. แรงจูงใจหรือแรงขับภายใน ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมาย

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ตัวแปรจากแนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	สมรรถนะตามแนวคิดของ McClelland (1999)	สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6 ด้าน
<ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - หลักการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ทีศนา แชมมณี, 2542) - ประสิทธิภาพของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7 ประเด็น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 255) 	<ul style="list-style-type: none"> - ทักษะ - ความรู้ - ทักษะคิด ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง - บุคลิกประจำตัวบุคคล - แรงจูงใจหรือแรงขับภายใน 	<ul style="list-style-type: none"> สมรรถนะที่ 1 ด้านการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียน สมรรถนะด้านที่ 2 การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สมรรถนะด้านที่ 3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สมรรถนะด้านที่ 4 การประเมินผลการเรียนการสอน สมรรถนะด้านที่ 5 การนำผลประเมินมาพัฒนาการเรียนการสอน สมรรถนะด้านที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้

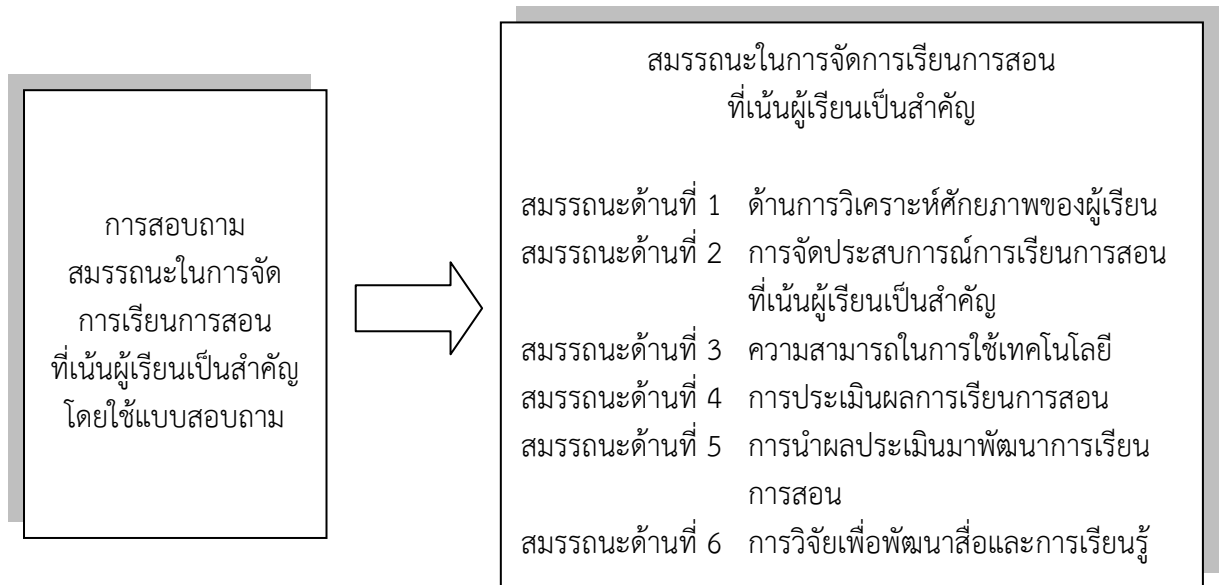
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นธิ เหมมันต์ และอภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์ (2558) ได้นำเสนอแนวคิด เรื่องการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษา: บทพิสูจน์ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอบทพิสูจน์ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษา จำนวน 6 เรื่อง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษา เป็นไปเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เพ็ญศรี พงษ์ประภาพันท์ ทิพพาพรรณ เดียวประเสริฐ และวิสาลินี นุกันยา (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามการรับรู้ของอาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นคณาจารย์มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ปีการศึกษา 2557 ที่ปฏิบัติการสอนในระดับปริญญาตรีทุกคณะ/สาขาวิชา-วิทยาลัย จำนวน 188 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 มกราคม 2558)

กลุ่มตัวอย่าง เป็นคณาจารย์จำนวน 127 คน ที่ได้จากการเปิดตารางเครจซี่ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, ในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 303) ซึ่งระบุว่า หากประชากร มีจำนวน 190 คน ควรได้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 127 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากชั้นที่ 1 ในระดับคณะเพื่อให้ได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง และชั้นที่ 2 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละคณะ

ส่วนแบบแผนการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่องสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นเครื่องมือ ซึ่งได้แนวคิดมาจากคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของกิต บัญเอก (2551) และเพ็ญศรี พงษ์ประภาพันธ์ ทิพพาพรรณ เดียวประเสริฐ และวิสาลินี นุกันยา (2554) โดยผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ .92 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น กระทำโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เพื่อศึกษาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ในภาพรวม พบว่า สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านทั้ง 6 ด้าน พบว่า จำนวน 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ ด้านความสามารถในการจัดประสบการณ์เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้อของตนเองและผู้เรียน และด้าน

การนำผลประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยแสดงผลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ในภาพรวม

สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียน เป็นรายบุคคล	4.00	.47	มาก
ด้านความสามารถในการจัดประสบการณ์เรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.07	.43	มาก
ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนา การเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน	3.94	.66	มาก
ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้อง กับสภาพการเรียนรู้	4.09	.77	มาก
การนำผลประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.94	.53	มาก
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้ของผู้เรียนและ นำไปใช้พัฒนาผู้เรียน	3.40	1.04	ปานกลาง
ภาพรวม	3.90	.47	มาก

อภิปรายผล

อภิปรายผลการวิจัยเพื่อศึกษาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏเช่นนั้น อาจเป็นเพราะอาจารย์ได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรม สัมมนา ประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผนวกกับนโยบายของต้นสังกัด ได้แก่ คณะและมหาวิทยาลัย ที่มุ่งเน้นในเรื่องการดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ด้วยผู้สอนมีอาชีพอีกประการหนึ่ง คณาจารย์ได้รับการถ่ายทอดนโยบายให้มีการพัฒนาการเรียนรู้อผ่านระบบ i-learning ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีในระบบของสถาบันเป็นวิธีการดำเนินการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จึงทำให้สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มีความหลากหลาย แต่ประเด็นการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนที่ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่ในระดับ ปานกลาง อาจเป็นเพราะคณาจารย์ ไม่ได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนมาสู่วิธีการวิจัยทางการศึกษาอย่างชัดเจน เป็นระบบ หรือบูรณาการในรายวิชา แต่จะใช้วิธีการแก้ปัญหาในการสอนเป็นคราวไปตามเอกสาร มคอ. ที่กำหนด ซึ่งระบุให้มีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแผนการสอน จากผลการวิจัยดังกล่าว แม้ไม่

สอดคล้องกับงานวิจัยใดโดยตรง แต่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ซึ่งได้มีผลการวิจัยในแนวทางนี้ ได้แก่ ผลงานวิจัยของนธิ เหมมันต์ และอภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์ (2558) ได้นำเสนอแนวคิด เรื่องการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษา: บทพิสูจน์ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษาพบว่าการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษา เป็นไปเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และงานวิจัยของเพ็ญศรี พงษ์ประภาพร ทิพพาพรรณ เดียวประเสริฐ และวิสาลินี นุกันยา (2554) ที่ได้วิจัยเรื่อง สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามการรับรู้ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. คณาจารย์ ควรศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำมาใช้เป็นวิธีจัดการเรียนการสอนในเอกสารทางวิชาการ และให้มีการวิจัยติดตามผลการดำเนินการนั้น
2. หน่วยงานสนับสนุนคณาจารย์ อย่างสำนักวิชาการและสำนักทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ใหม่ หรือคณาจารย์ อย่างเป็นรูปธรรม
3. ผู้บริหารสถาบัน สนับสนุนให้คณาจารย์ได้ร่วมประชุมวิชาการ ด้านการศึกษา (ศึกษาศาสตร์) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างทางประสบการณ์ในการพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนอย่างมีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). *แนวโน้มการศึกษาไทยในศตวรรษหน้า*. ออนไลน์จาก <http://blog.eduzones.com/drkieng/7005>. [27 มกราคม 2560].
- ดิเรก วรรณเศียร. (2559). *MACRO model: รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ทิตนา แชมมณี. (2542, พฤษภาคม). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. *โมเดลชิปปา (CIPPA MODEL)*. *วิชาการ*. 2 (12): 2-8.
- นธิ เหมมันต์ และ อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์. (2558). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษา: บทพิสูจน์ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา*. ในเอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยพายัพ ประจำปี 2557. หน้า 123-133.
- เพ็ญศรี พงษ์ประภาพร ทิพพาพรรณ เดียวประเสริฐ และวิสาลินี นุกันยา. (2554). *สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพบุรี*.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*
(ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรณูมาศ มาอุ่น. (2559). *การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ*.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : คอมพิวเตอร์กราฟฟิก
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษายภายใน*
ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สพร.
- McClelland, J. L. (1999). *Cognitive modeling, connectionist*. Cambridge: MIT Press.